

Egzamin ósmoklasisty

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu z języka polskiego po ósmej klasie

Praca z tekstem nieliterackim: Ryszard Kapuściński "Heban" (fragment)

1. Dwa tysiące kilometrów przez Etiopię. Drogi puste, bezludne. Góry i góry. O tej porze roku (jest zima w Europie) góry są zielone. Są niebotyczne i wspaniałe w słońcu. Cisza wszędzie ogromna. Ale wystarczy przystanąć, przysiąść na skraju drogi i wsłuchać się. Gdzieś daleko słychać monotonne i wysokie głosy. To śpiew dzieci na okolicznych stokach, dzieci zbierających chrust, pilnujących stad, ścinających trawę dla bydła. Nie słychać głosów ludzi starszych, jakby to był tylko świat dziecięcy.

2. Bo też to jest świat dzieci. Połowa ludności Afryki nie ma jeszcze piętnastu lat. We wszystkich armiach – dużo dzieci, w obozach uchodźców – większość to dzieci, w polu pracują dzieci, na rynku handlują dzieci. W domu przypada dziecku najważniejsza rola – jest odpowiedzialne za dostarczenie wody. Wszyscy jeszcze śpią, a mali chłopcy zrywają się w ciemnościach i pędzą do źródeł, do stawów, do rzek po wodę.

3. Nowoczesna technologia okazała się wielkim sojusznikiem tych malców – dała im bowiem w prezencie tani, lekki, plastikowy kanister. Kilkanaście lat temu ten kanister zrewolucjonizował życie w Afryce. Warunkiem przetrwania w tropiku jest woda. Ponieważ na ogół nie ma tu kanalizacji i wody jest wszędzie mało, trzeba ją nosić na duże odległości – czasem kilkanaście kilometrów. Wieki całe do tego celu służyły ciężkie gliniane lub kamienne stągwie.

4. Kultura afrykańska nie zna transportu kołowego, wszystko nosi człowiek sam, najczęściej na głowie. W tych stągwiach wodę dźwigały kobiety, taki był podział pracy w gospodarstwie domowym. Dziecko by zresztą takiej stągwi nie udźwignęło, a w tym ubogim świecie w domu było najczęściej tylko jedno takie naczynie. I oto pojawił się plastikowy kanister. Cud! Rewolucja!

Zadanie 1

Z podanych pytań wybierz te, na które odpowiedzi zawarto we wskazanych akapitach tekstu.

A. Jak wygląda krajobraz w Etiopii?

B. Za co odpowiedzialne jest dziecko?

C. Jaki przedmiot zdecydowanie wpłynął na poprawę życia w Afryce?

Akapit	Pytanie
1.	
2.	
3.	

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F - jeśli jest fałszywe.

- A. Mieszkańcami Afryki w przeważającej części są dzieci. P/F
- B. Plastikowe kanistry ułatwiały dostarczanie wody. P/F

Zadanie 3

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z tekstu wynika, że transport kołowy był nieznany w

- A. kulturze etiopskiej.
B. kulturze afrykańskiej.
C. kulturze pierwotnej.

Zadanie 4

Uzupełnij poniższe zdanie w taki sposób, aby zawierało prawdziwe informacje.

Tekst stanowi relacje z wydarzeń i przedstawiamiejsce.

Zadanie 5

Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

W zdaniu 'Są niebotyczne i wspaniałe w słońcu' podkreślony wyraz to A/B. Można go poprawnie zastąpić słowem C/D.

- A. przysłówek.
B. przymiotnik.
C. kolosalne.
D. duże.

Zadanie 6

Wpisz podane wyrazy w odpowiednie miejsca w tabeli tak, aby utworzyć rodzinę wyrazów. Określ, do jakich części mowy należą wpisane słowa.

1. górski 2. góral 3. góra

Wyraz pochodny	Wyraz podstawowy	Wyraz pochodny
Część mowy	Część mowy	Część mowy
		przymiotnik

Zadanie 7

Wypowiedzenie 'Kilkanaście lat temu kanister zrewolucjonizował życie w Afryce' to

- A. zdanie współrzędnie złożone.
- B. zdanie podrzędnie złożone.
- C. zdanie pojedyncze rozwinięte.

Zadanie 8

Przekształć podane zdanie tak, aby zastąpić wyróżniony związek frazeologiczny sformułowaniem o znaczeniu dosłownym.

Napomnienie wychowawcy spłynęło po Karolu jak woda po gęsi.

Zadanie 9

Uzupełnij poniższe zdanie odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi.

Kiedy wszyscy śpią chłopcy wyruszają do rzek aby przynieść wodę.

Zadanie 10

Podkreśl poprawną informację.

Melchior Wańkowicz jest autorem zbioru reportaży "Ziele na kraterze"/"Tędy i owędy".

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

Akapit	Pytanie
1.	C
2.	A
3.	B

Zadanie 2

- A. P
- B. P

Zadanie 3

B

Zadanie 4

Tekst stanowi relacje z **rzeczywistych** wydarzeń i przedstawia **prawdziwe** miejsce.

Zadanie 5

A C

Zadanie 6

Wyraz pochodny	Wyraz podstawowy	Wyraz pochodny
góral	góra	górski
Część mowy	Część mowy	Część mowy
rzeczownik	rzeczownik	przymiotnik

Zadanie 7

C

Zadanie 8

Napomnienie wychowawcy nie zrobiło na Karolu żadnego wrażenia.

Zadanie 9

Kiedy wszyscy śpią, chłopcy wyruszają do rzek, aby przynieść wodę.

Zadanie 10

Melchior Wańkowicz jest autorem zbioru reportaży "Ziele na kraterze"/"Tędy i owędy".